

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ

DOI: 10.32620/cher.2020.3.04

Постановка проблеми. Глобальні виклики комплексно впливають на систему міжнародних відносин, на міждержавні взаємозв'язки, на характер взаємодії між суб'єктами господарювання в межах держави та між суб'єктам господарювання різних держав, вимагаючи здійснення радикальної трансформації та модифікації сучасної глобальної системи та дій її акторів. *Метою статті* є ідентифікація, класифікація глобальних викликів за силою впливу та ймовірністю настання для подальшого визначення їх впливу на поведінку суб'єктів господарювання і формування взаємозв'язків між ними. *Предмет дослідження* – глобальні виклики сучасності, сила їх впливу і ймовірність настання та зміна їх у часовому вимірі. *Методи, використані в дослідженні:* логічно-змістовний метод, метод порівняння, методи індукції та дедукції, аналізу та синтезу. *Гіпотеза дослідження.* Наявність необхідності ідентифікації та класифікації глобальних викликів для подальшого визначення їх впливу на характер поведінки та систему взаємозв'язків суб'єктів господарювання в умовах глобальних викликів. *Виклад основного матеріалу.* Розглянуто поняття глобального виклику, глобальної проблеми, глобального ризику, глобальної кризи, глобальної катастрофи. Запропоновано розглядати глобальний виклик як ситуацію, що постає перед великою кількістю людей, які не здатні вирішити її самостійно у адекватні строки й їм необхідно об'єднати зусилля для її вирішення, яка може як створювати глобальну загрозу, що буде мати наслідком виникнення глобальних проблем, ризиків, криз та катастроф, так і бути стимулом до глобальних позитивних змін. Запропоновано класифікацію глобальних викликів, яка включає геополітичні, соціальні, економічні, біологічні, демографічні, природно-кліматичні, технологічні, інформаційні, культурні. *Оригінальність та практичне значення дослідження* полягають в системній класифікації глобальних викликів сучасності з метою подальшого визначення впливу кожної групи глобальних викликів на зміну як міждержавних взаємовідносин, так і характер взаємодії окремих суб'єктів господарювання. *Висновки дослідження.* Запропонована автором на основі анотованого критичного аналізу наукової літератури класифікація глобальних викликів, яка представлена 7 групами глобальних викликів – геополітичні, соціальні, економічні, біологічні, демографічні, природно-кліматичні, технологічні, інформаційні, культурні – в подальшому стане підґрунтям для визначення впливу глобальних викликів на характер поведінки та систему взаємозв'язків суб'єктів господарювання в умовах глобальних викликів.

Ключові слова:

взаємодія, ідентифікація, класифікація, глобальні виклики, глобальні ризики, суб'єкти господарювання.

IDENTIFICATION AND CLASSIFICATION OF GLOBAL CHALLENGES

Formulation of the problem. Global challenges complex affect the system of international relations, interstate relations, the nature of interaction between economic entities within the state and between economic entities of different states, requiring a radical transformation and modification of the modern global system and the actions of its actors. *The aim of the research* is to identification, classification of global challenges by strength of impact and probability of occurrence to further determine their impact on the economic entities behavior and the formation of relationships between them. *The subject of the research* is the global challenges, the strength of their impact and the probability of occurrence and change in time. The methods of the research: logical-substantive method, method of comparison, methods of induction and deduction, analysis and synthesis. *The hypothesis of the research.* There is a need to identify and classify global challenges to further determination of their impact on the nature of behavior and the system of rela-

¹ **Татар Марина Сергіївна**, канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування, Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», м. Харків, Україна.

Tatar Maryna, Ph.D in Economics, Associate professor of the Finance, Accounting and Taxation Department, National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute», Kharkiv, Ukraine.

ORCID ID: 0000-0002-1111-7103

e-mail: marina.sergeevna.tatar@gmail.com

tionships of economic entities in the context of global challenges. *The statement of basic materials.* The concepts of global challenge, global problem, global risk, global crisis, global catastrophe are considered. It is proposed to consider the global challenge as a situation facing a large number of people who are not able to solve it on their own in an adequate time and they need to join efforts to solve it, which can create a global threat that will result in global problems, risks, crises and catastrophes, and be an incentive for global positive change. The classification of global challenges is proposed, which includes geopolitical, social, economic, biological, demographic, climatic, technological, informational, cultural. *The originality and practical significance of the research* lies in the systematic classification of global challenges in order to further determination of the impact of each group of global challenges on changes in both interstate relations and the nature of interaction between individual entities. *Conclusions and perspectives of further research.* The proposed by the author classification of global challenges on the basis of the annotated critical analysis of scientific literature, which is presented by 7 groups of global challenges such as geopolitical, social, economic, biological, demographic, climatic, technological, informational, cultural – will be the basis for global challenges impact determining on the nature of behavior and the system of relationships of economic entities in the context of global challenges.

Key words:

interaction, identification, classification, global challenges, global risks, business entities.

ИДЕНТИФИКАЦИЯ И КЛАССИФИКАЦИЯ ГЛОБАЛЬНЫХ ВЫЗОВОВ

Постановка проблемы. Глобальные вызовы комплексно влияют на систему международных отношений, на межгосударственные взаимосвязи, на характер взаимодействия между субъектами хозяйствования в пределах государства и между субъектам хозяйствования разных государств, требуя осуществления радикальной трансформации и модификации современной глобальной системы и действий ее актеров. *Целью статьи* является идентификация, классификация глобальных вызовов по силе воздействия и вероятности наступления для дальнейшего определения их влияния на поведение субъектов хозяйствования и формирование взаимосвязей между ними. *Предмет исследования* – глобальные вызовы современности, сила их воздействия, вероятность наступления и изменение их во временном измерении. *Методы, использованные в исследовании:* логически-содержательный метод, метод сравнения, методы индукции и дедукции, анализа и синтеза. *Гипотеза исследования.* Наличие необходимости идентификации и классификации глобальных вызовов для дальнейшего определения их влияния на характер поведения и систему взаимосвязей субъектов хозяйствования в условиях глобальных вызовов. *Изложение основного материала.* Рассмотрены понятие глобального вызова, глобальной проблемы, глобального риска, глобального кризиса, глобальной катастрофы. Предложено рассматривать глобальный вызов как ситуацию, которая стоит перед большим количеством людей, которые не способны решить ее самостоятельно в адекватные сроки и им необходимо объединить усилия для ее решения, которая может как создавать глобальную угрозу, что может повлечь возникновение глобальных проблем, рисков, кризисов и катастроф, так и быть стимулом к глобальным положительным изменениям. Предложена классификация глобальных вызовов, которая включает геополитические, социальные, экономические, биологические, демографические, природно-климатические, технологические, информационные, культурные. *Оригинальность и практическое значение исследования* заключаются в системной классификации глобальных вызовов современности с целью дальнейшего определения влияния каждой группы глобальных вызовов на смену как межгосударственных взаимоотношений, так и характер взаимодействия отдельных субъектов хозяйствования. *Выводы исследования.* Предложенная автором на основе аннотированного критического анализа научной литературы классификация глобальных вызовов, представленная 7 группами глобальных вызовов – геополитические, социальные, экономические, биологические, демографические, природно-климатические, технологические, информационные, культурные – в дальнейшем станет основой для определения влияния глобальных вызовов на характер поведения и систему взаимосвязей субъектов хозяйствования в условиях глобальных вызовов.

Ключевые слова:

взаимодействие, идентификация, классификация, глобальные вызовы, глобальные риски, субъекты хозяйствования.

Постановка проблеми. Існування глобальних викликів характерне для всіх без виключення держав, однак рівень впливу на окремі країни може суттєво

диференціюватися в залежності від розміру держави, рівня її соціально-економічного розвитку, географічної дислокації, культурних цінностей тощо. При цьому

глобальні виклики впливають на макро, мезо та мікрорівні, змінюючи як загальносвітову систему цінностей та взаємовідносин між державами, викликаючи необхідність держав співпрацювати в умовах глобальних викликів, так і змушують на мікрорівні окремі суб'єкти господарювання в кожній державі змінювати, модифікувати, оновлювати моделі поведінки у відповідь на глобальні виклики. З огляду на це виникає необхідність ідентифікації, класифікації глобальних викликів та їх впливу на поведінку суб'єктів господарювання і формування взаємозв'язків між ними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика глобальних викликів піднімається у працях таких дослідників як У. Бек, А. Елліотт, Т. А. Дейнека [1], В.І. Кравченко [2], Д. Лук'яненко, Ч. Перроу, В.П. Решетило, В.Р. Сіденко [3], А. Тойнбі [4], О.М. Тулуб [5], О. Шевченко [6], С.С. Шумська [7] тощо. Аналіз значної кількості наукової літератури показав, що наразі серед вчених з проблематики глобальних викликів, їх ідентифікації та класифікації, а також взаємодії між країнами та суб'єктами господарювання в межах

держави та між суб'єктам господарювання різних держав в умовах глобальних викликів існує полеміка й науковий дискурс, що підтверджує її актуальність.

Метою статті є ідентифікація, класифікація глобальних викликів за силою впливу та ймовірністю настання для подальшого визначення їх впливу на поведінку суб'єктів господарювання і формування взаємозв'язків між ними.

Виклад основного матеріалу дослідження. Формування взаємозв'язків між державами, суб'єктами господарювання в межах держав та суб'єктами господарювання різних держав по-різному відбувається на кожному етапі подій і процесів у ланцюгу «глобальний виклик → глобальна проблема → глобальний ризик → глобальна криза → глобальна катастрофа». Понятійний апарат ланцюгу глобальних подій і процесів представлено в табл. 1.

Серед вчених існує полеміка щодо трактування, ідентифікації та класифікації глобальних викликів. Сіденко В. Р. до ключових глобальних викликів сучасності відносить таке (табл. 2) [3].

Т а б л и ц я 1

Понятійний апарат ланцюгу глобальних подій і процесів

Назва категорій	Визначення категорії	Автори
1	2	3
Глобальний виклик	це сигнал про існування небезпеки для суспільства; вимога до вживання певних заходів протидії, спрямованих на причину виникнення небезпеки	Т.А. Дейнека
	це будь-які глобальні тенденції розвитку чи деградації, що несуть в собі потенціал для серйозних глобальних дій, можуть створити гуманітарні та політичні потреби і змінити оточуюче середовище, в якому міжнародні актори діятимуть найближчими роками, тобто це сукупність соціально-природних проблем, від вирішення яких залежить соціальний прогрес людства і збереження цивілізації.	О. Шевченко
	це проблемна ситуація від розв'язання якої залежить подальше функціонування, саме існування суспільства, держави	В.І. Кравченко
	це ситуація, яка постає перед великою кількістю людей, які не здатні вирішити її самостійно у адекватні строки й їм необхідно об'єднати зусилля для її вирішення, яка може як створювати глобальну загрозу, що буде мати наслідком виникнення глобальних проблем, ризиків, криз та катастроф, так і бути стимулом до глобальних позитивних змін	Авторське визначення
Глобальний тренд	це тривалі події, які відбуваються в теперішньому часі і можуть сприяти посиленню глобальних викликів та/або зміни співвідношень між ними	О. Шевченко

Продовження табл. 1

1	2	3
Глобальна проблема	це емпірично зумовлене питання, що постає перед людством, стосується його розвитку та пов'язане з наявністю ситуації, яка створює загрози прогресивній суспільній динаміці, а отже, потребує вирішення; форма об'єктивації глобального виклику	Т.А. Дейнека
Глобальний ризик	це ймовірна небезпека для суспільного розвитку, яка обумовлена наявністю глобальних проблем і наростанням негативних тенденцій відповідного змісту	Т.А. Дейнека
Глобальна криза	це загострення глобальної проблеми; ризик, доведений до стану, що граничить з переломом у суспільному розвитку; деструктивне явище або подія, що спричиняє умови виникнення глобальної катастрофи – її передвісник	Т.А. Дейнека
Глобальна катастрофа	це руйнівна за змістом подія світового масштабу, яка призводить до незворотних наслідків і спричиняє перелом в ході цивілізаційного розвитку; наслідки залишеного без відповіді глобального виклику, невирішеної глобальної проблеми, доведення до стану реалізації глобального ризику, який до цього був імовірним, розгортання глобальної кризи, яка не була зупинена	Т.А. Дейнека

Джерело: розроблено автором на підставі [1, 6].

Т а б л и ц я 2

Глобальні виклики та їх характеристика

Глобальні виклики	Характеристика
1	2
1. Швидке наростання екологічної кризи	Зростаюче забруднення довкілля не лише дедалі більше обмежуватиме можливості швидкого економічного розвитку і нарощування споживання матеріальних благ, але й стимулюватиме посилення суміжної глобальної проблеми – охорони здоров'я в умовах зростаючих екологічних навантажень. Новим виміром цієї проблеми стала поява виразних ефектів глобальних кліматичних змін, що ставить під загрозу насамперед стабільність світового продовольчого забезпечення, і не тільки це.
2. Дефіцит традиційних природних ресурсів	Прискорене вичерпання природних, сировинних та традиційних енергетичних ресурсів зумовлює тенденцію до завищення цін на них, а також необхідність вкладення колосальних ресурсів на пошук нових джерел енергії та сировини. Найбільш небезпечним із цих дефіцитів може бути наростаючий дефіцит прісної води, який може стати важливим чинником глобальної нестабільності вже у близькій перспективі.
3. Посилення демографічного дисбалансу, пов'язаного з прискореним старінням населення	Це створює зростаюче навантаження на системи соціального забезпечення за віком і стало самостійним фактором посилення нестабільності державних фінансів у зростаючій кількості розвинених країн світу, насамперед в Європі. За оцінками, на порозі поширення цього негативного явища можуть опинитися невдовзі й країни, що розвиваються, зокрема Китай.
4. Наростання проблем з продовольчим забезпеченням	З одного боку, істотно збільшується попит на продовольство в менш розвинених країнах у міру їх економічного зростання, а з іншого боку – для забезпечення найменш розвинених країн, які мають надзвичайно слабкий потенціал розвитку.
5. Поширення ризиків для здоров'я	Пов'язані із зростаючим забрудненням довкілля, мутацією небезпечних вірусів та збудників небезпечних захворювань із потенційно глобальним поширенням, поширенням психічних і психологічних розладів в умовах зростаючого темпу життя та недостатньо досліджених негативних впливів діджиталізації, і насамперед синдрому інтернет-залежності.

1	2
6. Істотне зростання соціальної нерівності у світі, яке досягло неприпустимо високих рівнів	Це створює значні структурні бар'єри для стабільного розвитку світової економіки та забезпечення глобальної політичної стабільності, зумовлює соціальну дезінтеграцію світу, провокує поширення радикальних ідеологій та релігійних течій. Крім того, це є фактором наростання стихійних міжнародних міграційних процесів, у т.ч. нелегальної міграції, яка тісно пов'язана з організованою злочинністю.
7. Поширення транскордонної злочинності	Є одним з найбільш негативних наслідків неоліберальної глобалізації: після досягнення піку глобалізації на початку 2000-х рр. незаконні обороти досягли фантастичних розмірів.
8. Деформації структур ринків та криза ефективності капіталовкладень	Вичерпання ресурсу ефективності вкладень в традиційні технології зумовлює тенденцію до падіння стимулів до продуктивного інвестування. З іншого боку, зростаюча віртуалізація грошово-кредитних, валютних ринків внаслідок «революції похідних цінних паперів» призвела до небувалого зростання фіктивного капіталу, що став основним джерелом поширення глобальної фінансової нестабільності.
9. Криза глобального економічного управління	глобальна криза 2008–2009 рр. виявила глибинну неадекватність сучасних методів регулювання світової економіки, їх нездатність забезпечувати довготривалий стабільний розвиток. Вона одночасно стала кризою теоретичних засад мейнстріму сучасної економічної науки, що покоїться на фундаменті неолібералізму.
10. Криза світового геополітичного устрою однополярного світу	Зумовлена очевидним переважанням у системі прийняття ключових рішень у світі країн «золотого мільярда» при тому, що абсолютна більшість населення світу проживає у «третьому світі», країни-лідери якого, разом з низкою т. зв. нових ринкових економік, розвиваються значно більш високим темпом.
11. Глобальна культурна криза	Пов'язана з поширенням примітивних стандартів суспільства масового споживання, що справляє руйнівний вплив на національні культурні ландшафти, деформуючи світоглядну систему та ціннісні орієнтації населення.

Джерело: розроблено автором на підставі [3]

За результатами дослідження Всесвітнього економічного форуму (World Economic Forum) [8] глобальні ризики поділяються на 5 груп: економічні, ризики навколишнього середовища, геополітичні, соціальні, технологічні. ТОП-5 глобальних ризиків за силою впливу у 2007-2020 рр. наведено в табл. 3. Якщо в 2007 р. найсильнішим глобальним ризиком був обвал

цін на активи, тобто економічний ризик, то в 2020 р. найсильніший ризик – нездатність адаптації до змін клімату, тобто ризик навколишнього середовища.

ТОП-5 глобальних ризиків за ймовірністю настання у 2007-2020 рр. наведено в табл. 4. Топ-10 глобальних ризиків у 2020 р. представлено у табл. 5.

Таблиця 3

ТОП-5 глобальних ризиків за силою впливу у 2007-2020 рр.

Роки	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Обвал цін на активи	Обвал цін на активи	Обвал цін на активи	Обвал цін на активи	Фінансова криза	Велика системна криза	Велика системна криза	Фіскальна криза	Криза нестачі води	Нездатність адаптації до змін	Поширення зброї масового знищення	Поширення зброї	Поширення зброї	Нездатність адаптації до змін клімату
2	Деглобалізація	Деглобалізація	Деглобалізація	Деглобалізація	Зміна клімату	Криза нестачі води	Криза нестачі води	Нездатність адаптації до змін клімату	Поширення інфекцій	Поширення зброї	Екстремальні погодні явища	Екстремальні погодні явища	Нездатність адаптації	Поширення зброї

Продовження табл. 3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
Різке зростання цін на нафту	Пандемії	Різке зростання цін на нафту	Хронічні захворювання	Фіскальна криза	Фіскальна криза	Значна волатильність цін на енергоносії	Волатильність цін на енергоносії	Нездатність адаптації до змін клімату	Крах інформаційної інфраструктури	Нездатність адаптації до змін клімату	Різке зростання цін на нафту	Нездатність адаптації до змін клімату	Криза нестачі води	Криза нестачі води	Криза нестачі води
Міждержавні конфлікти та війни	Різке зростання цін на нафту	Уповільнення зростання економіки Китаю	Різке зростання цін на нафту	Хронічні захворювання	Різке зростання цін на нафту	Геополітичні конфлікти	Продовольча криза (криза нестачі їжі)	Фінансові дисбаланси	Криза нестачі води	Поширення зброї масового знищення	Криза нестачі води	Криза нестачі води	Природні катастрофи	Екстремальні погодні явища	Втрата біологічної різноманітності

Джерело: розроблено автором на підставі [8]

Таблиця 4

ТОП-5 глобальних ризиків за ймовірністю настання у 2007-2020 рр.

Ріки	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
1	Крах інфраструктури	Зниження цін на активи	Обвал цін на активи	Обвал цін на активи	Шторми та цилони	Диспропорція в доходах	Диспропорція в доходах	Диспропорція в доходах	Міждержавний конфлікт	Вимушена міграція	Екстремальні погодні явища	Екстремальні погодні явища	Екстремальні погодні явища	Екстремальні погодні явища
2	Хронічні захворювання	Глобальна нестабільність	Уповільнення економічного розвитку Китаю	Уповільнення економічного розвитку Китаю	Підтоплення	Фіскальні дисбаланси	Фінансовий дисбаланс	Екстремальні погодні явища	Екстремальні погодні явища	Екстремальні погодні явища	Вимушена міграція	Природні катастрофи	Нездатність адаптації до змін клімату	Нездатність адаптації до змін клімату
3	Зростання цін на нафту	Занепад держав	Хронічні захворювання	Хронічні захворювання	Корупція	Зростання викидів	Зростання забруднення	Високий рівень безробіття	Неспроможність національних урядів	Нездатність адаптації до змін клімату	Природні катастрофи	Кібератаки	Природні катастрофи	Природні катастрофи
4	Уповільнення зростання економіки	Зростання цін на нафту	Прогалини в глобальному управлінні	Фіскальні кризи	Втрата різноманітності	Кібератаки	Криза нестачі води	Нездатність адаптації до змін клімату	Державні колапси або кризи	Міждержавний конфлікт	Терористичні акти	Масштабне шахрайство або крадіжка	Масштабне шахрайство або крадіжка	Втрата різноманітності
5	Обвал цін на активи	Хронічні захворювання	Деглобалізація	Прогалини в глобальному управлінні	Зміна клімату	Криза нестачі води	Старіння населення	Кібератаки	Високий рівень безробіття	Природні катастрофи	Масштабне шахрайство або крадіжка	Нездатність адаптації до змін клімату	Кібератаки	Екологічні катастрофи

Джерело: розроблено автором на підставі [8]

Топ-10 глобальних ризиків у 2020 р.

ТОП-10 глобальних ризиків за ймовірністю настання	Категорія	ТОП-10 глобальних ризиків за силою впливу	Категорія
Екстремальні погодні явища	Ризики навколишнього середовища	Нездатність адаптації до змін клімату	Ризики навколишнього середовища
Нездатність адаптації до змін клімату	Ризики навколишнього середовища	Поширення зброї масового знищення	Геополітичні
Природні катастрофи	Ризики навколишнього середовища	Втрата біологічної різноманітності	Ризики навколишнього середовища
Втрата біологічної різноманітності	Ризики навколишнього середовища	Екстремальні погодні явища	Ризики навколишнього середовища
Екологічні катастрофи, викликані людськими діями	Ризики навколишнього середовища	Криза нестачі води	Соціальні
Масштабне шахрайство або крадіжка конфіденційних даних	Технологічні	Крах інформаційної інфраструктури	Технологічні
Кібератаки	Технологічні	Природні катастрофи	Ризики навколишнього середовища
Криза нестачі води	Соціальні	Кібератаки	Технологічні
Неефективність глобального управління	Геополітичні	Екологічні катастрофи, викликані людськими діями	Ризики навколишнього середовища
Обвал цін на активи	Економічні	Поширення інфекційних захворювань	Соціальні

Джерело: розроблено автором на підставі [8]

У результаті аналізу існуючих у літературі класифікацій глобальних викликів здійснено їх класифікацію, яка представлена 7 групами глобальних викликів (рис. 1).

Слід зауважити, що глобальні виклики повинні сприйматись діалектично, з одного боку, як певні ситуації, які призводять до втрати рівноваги й можуть привести до глобальних криз та навіть глобальних катастроф, а з іншого боку, як ситуації, що сприяють руху вперед, пошуку креативних рішень, як реакції на глобальні виклики, і в результаті сприяють позитивному розвитку.

Цю точку зору підтверджує й А. Тойнбі [4], який вважає, що виклик спонукає до зростання. Відповідаючи на виклик, суспільство вирішує задачу, яка постала перед ним, і цим переводить себе у більш високий і більш досконалий з погляду ускладнення структури стан. Відсутність виклику означає відсутність стимулів до зростання та розвитку. Чим сильнішим є

виклик, тим оригінальнішою має стати відповідь, і тим більше вона має бути спрямована на творення. Закон співвідношення виклику та стимулу взаємопов'язаний із законом компенсації, який обмежує дію першого. Соціально-природне середовище наділено ознакою подвійності, тому виклик, кинутий однією з цих сфер, якщо він виявиться надто суровим, може бути компенсований іншою сферою. А. Тойнбі вважав, що оптимальним є виклик, який стимулює протилежну сторону на успішну відповідь; коли його інерційна сила сприяє руху: від перемоги – до боротьби, від спокою – до руху. На думку А. Тойнбі бажаний ефект – ефект упередження глобальної катастрофи – можливий лише за умов свідомої, соціально виваженої поведінки членів суспільства. Тобто має набути реалізації воля глобального актора (суспільства) до творення, а не до руйнації.

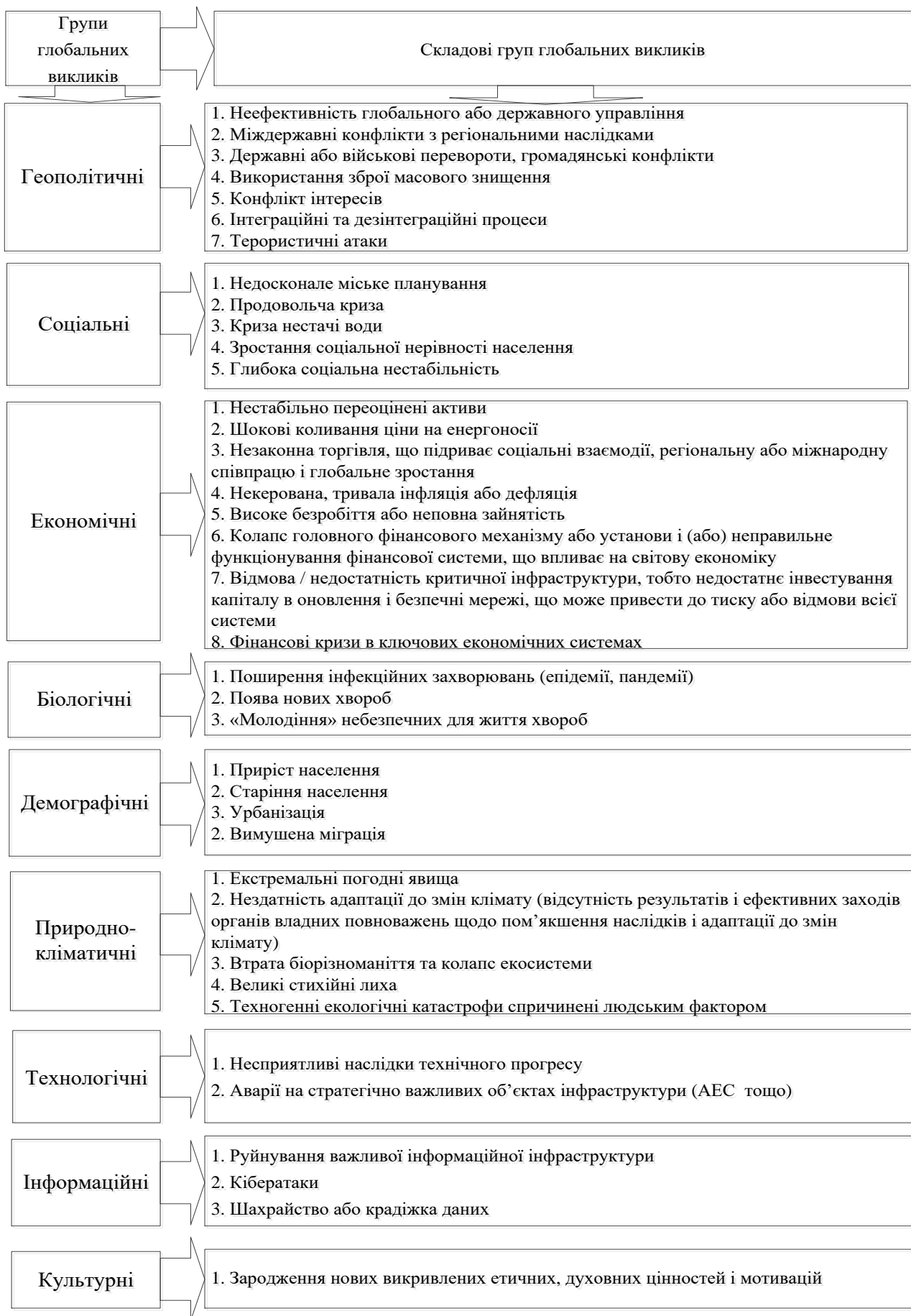

Рисунок 1 – Класифікація глобальних викликів
 Джерело: розроблено автором

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, запропоновано розглядати глобальний виклик як ситуацію, що постає перед великою кількістю людей, які не здатні вирішити її самостійно у адекватні строки й їм необхідно об'єднати зусилля для її вирішення, яка може як створювати глобальну загрозу, що буде мати наслідком виникнення глобальних проблем, ризиків, криз та катастроф, так і бути стимулом до глобальних позитивних змін. Запропоновано класифікацію глобальних викликів, яка представлена 7 групами глобальних викликів – геополітичні, соціальні, економічні, біологічні, демографічні, природно-кліматичні, технологічні, інформаційні, культурні. При цьому для України одним з факторів негативного впливу глобальних викликів може стати нездатність та неготовність апарату державного управління мінімізувати сучасні глобальні виклики, які постають перед Україною та суб'єктами господарювання, які в ній діють. У межах подальших досліджень буде розглянуто яким чином ті чи інші види глобальних викликів впливають на суб'єкти господарювання різних галузей, які реакції суб'єктів господарювання на глобальні виклики, які принципи соціально-економічної взаємодії суб'єктів господарювання в умовах глобальних викликів.

Література

1. Дейнека Т.А. Виклики, суперечності та ризики сучасної глобальної економіки. *Проблеми економіки*. 2017. №2. С. 19-25.
2. Кравченко В.І. Виклики і загрози Україні, її економіці та фінансам у першій третині XXI століття. *Ефективна економіка*. 2016. № 10. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua>
3. Сіденко В.Р. Нові глобальні виклики та їх вплив на формування суспільних цінностей. *Український соціум*. 2014. №1(48). С. 7-21.
4. Тойнби А. Дж. Исследование истории: в 3 т. СПб.: Издво СПб ун-та; Издво

Стаття надійшла
до редакції : 15.08.2020 р.

Олега Абышко, 2006. URL: <http://www.lib.ru/HISTORY/TOYNBEE/history.txtynbee104.htm>

5. Тулуб О.М. Глобальні виклики XXI століття: тенденції та ризики в умовах інформаційної економіки. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 31-38.
6. Шевченко О. Глобальні виклики сучасності: проблема класифікації та пріоритизації. *Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії*. 2017. №1. С. 137-153.
7. Шумська С.С. Глобальні виклики та внутрішні ризики економічного розвитку України. *Економіка та держава*. 2015. №7. С. 40-43.
8. The Global Risks Report 2020 URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risk_Report_2020.pdf

References

1. Deineka, T. A. (2017). Challenges, contradictions and risks of the modern global economy. *Problemy ekonomiky*, 2, 19-25.
2. Kravchenko, V. I. (2016). Challenges and threats to Ukraine, its economy and finances in the first third of the XXI century. *Efektivna ekonomika*, № 10. Retrieved from: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5170>
3. Sidenko, V. R. (2014). New global challenges and their impact on the formation of social values. *Ukrainskyi sotsium*, 1(48), 7-21.
4. Toynby, A. Dzh. (2006). History research. Retrieved from: <http://www.lib.ru/HISTORY/TOYNBEE/history.txt#Toy104.htm>
5. Tulub, O.M. (2017). Global challenges of the XXI century: trends and risks in the information economy. *Ekonomika i suspilstvo*, 9, 31-38.
6. Shevchenko, O. (2017). Global challenges of today: the problem of classification and prioritization. *Mizhnarodni vidnosyny, suspilni komunikatsii ta rehionalni studii*, 1, 137-153.
7. Shumska, S. S. (2015). Global challenges and internal risks of Ukraine's economic development. *Ekonomika ta derzhava*, 7, 40-43.
8. The Global Risks Report 2020 Retrieved from: <http://www3.weforum.org/docs>

Стаття прийнята
до друку: 28.09.2020 р.

Бібліографічний опис для цитування :

Татар М. С. Ідентифікація та класифікація глобальних викликів / М. С. Татар // Часопис економічних реформ. – 2020. – № 3 (39). – С. 35–44.
